

قطع عضو یا آمپوتاسیون

به عنوان یک اقدام جراحی جهت قطع قسمتی از اندام بر اثر عواملی بمانند تروما و قانقاریا (عفونت غیرقابل کنترل قسمتی از اندام) برای کاهش درد و روند بهبودی بیمار است. پس از انجام عمل جراحی آمپوتاسیون، قسمت قطع شده در صورت امکان با یک اندام مصنوعی جایگزین می‌شود.

بعد از عمل جراحی چه میشود؟

بهبودی کامل در اثر روشهای درمانی و استفاده از عضو مصنوعی و همکاری بیمار میسر خواهد شد. بعد از عمل جراحی مسائلی مثل درد، احساس خیالی، نحوه خوابیدن و نظافت و مراقبت عضو باقیمانده پیش می‌آید که فرد با آگاهی از آن باتکیه بر اراده و اعتماد به نفس می‌تواند از این مقطع بهترین استفاده را ببرد.

از انجام این کارها پرهیز کنید:

- ۱- آویزان کردن عضو باقیمانده از لبه تخت
- ۲- قرار دادن بالش میان ران‌ها
- ۳- قرار دادن بالش زیر باسن یا زانو
- ۴- خم شدن طولانی مدت روی ستون فقرات
- ۵- دراز کشیدن روی تخت و بالا آوردن زانو
- ۶- قرار دادن عضو باقیمانده بر روی دسته عصا برای استراحت
- ۷- نشستن روی صندلی چرخدار و خم کردن عضو باقیمانده

احساس خیالی و درد

اگر احساس گرفتگی عضلات یا درد دارید با حرکت دادن عضو سالم و گرم کردن عضلات عضو باقیمانده، بانداژ، پوشیدن عضو مصنوعی و ماساژ و ضربه زدن بصورت آهسته به عضو باقیمانده میتوان این احساس را برطرف کرد یا کاهش داد

باند پیچی عضو باقیمانده

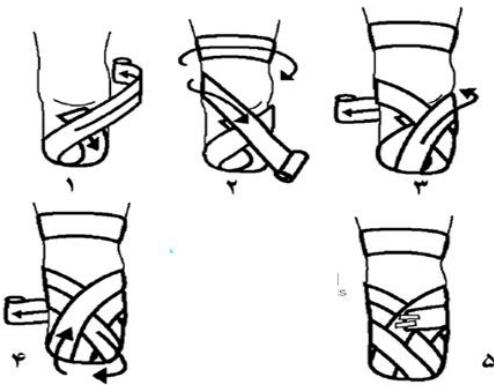
باند پیچی به منظور کم کردن تورم شکل دادن به عضو باقیمانده بکار میرود. لذا باید تا زمان دریافت عضو مصنوعی باند پیچی را انجام دهید همچنین بالا نگه داشتن اندام از سطح بدن برای کم کردن تورم موثر است. در هنگام استفاده از باند از بانداژ با عرض ۱۰ یا ۱۵ سانتی متر استفاده کنید. در هنگام باند پیچی نه آنقدر که باعث فشار غیرقابل تحمل باشد و نه آنقدر شل که به راحتی باز شود و تا زمان دریافت عضو مصنوعی سعی کنید به صورت شبانه روزی بسته و هنگام استحمام باز کنید.

- ❖ از پیچش دورانی باند کشی خودداری کنید.
- ❖ هیچ نقطه ایی از عضو باقیمانده نباید پس از اتمام باند پیچی قابل رویت باشد.

طریقه باند پیچی عضو قطع شده از زیر زانو

از ۲ تا ۳ باند استفاده میشود که به روش بانداژ ۸ یا مارپیچ انجام میشود:
 بانداژ ۸ (مارپیچ): از بالا و خارج عضو شروع و به پایین حرکت داده و سپس به بالا رفته و اطراف کشکک ران بپوشانید. فشار در پایین باید بیشتر از بالا باشد. تا از لغزش به پایین جلوگیری کند.

شست و شوی باند کشی

- ۱- از آب ولرم و صابون معمولی و بادست انجام شود سپس با آب سرد آبکشی و صابون در باند باقی نماند.
- ۲- برای گرفتن آب از هرگونه چلاندن و پیچاندن آن خودداری کنید و آرام فشار دهید.
- ۳- از آویز کردن باند روی طناب خودداری کنید و در یک سطح صاف قرار دهید تا خشک شود.
- ۴- بعد از خشک شدن باند بدون کشیدن آن را لوله کنید.

نظافت و مراقبت از عضو باقیمانده

اگر قطع عضو ناشی از دیابت و یا بیماری عروقی است احتمال اینکه در ۲ سال بعد از عمل پای دیگر خود را از دست بدهید ۲۰ درصد است بنابراین بهتر است بابررسی بیشتر بطور منظم و روزانه نسبت به وجود زخم، تغییر رنگ، ورم و افزایش درجه حرارت پوست دقت داشته باشید.

- ❖ عضو باقیمانده را با صابون و آب گرم بشوید.
- ❖ عضو باقیمانده را شب بشوید.
- ❖ ۱ ساعت قبل از خواب عضو باقیمانده را لخت کنید تا هوا بخورد.
- ❖ شستن از پایین به بالا و با فشار دست انجام شود و سپس کاملاً خشک شود.
- ❖ موهای عضو باقیمانده با ماشین کوتاه نگه دارید و از هر وسیله دیگر مانند تیغ خودداری کنید.
- ❖ بعد از استفاده از عضو مصنوعی اگر تغییر رنگ و یا جوشهای چرکی در عضو باقیمانده ایجاد شد حتماً با سازنده پروتز و متخصص پوست مشورت کنید.
- ❖ وقتی زخم و محل بخیه کاملاً بهبود یافت استحمام کنید.

تهیه کننده : نرگس شریفیان دانشجوی کارشناسی پرستاری
منبع: کتاب راهنمای آسیب دیدگان قطع عضو
مشاور علمی: سرکار خانم دکتر کشوری
دفتر آموزش سلامت مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)
اصفهان بهمن ۱۴۰۰

یاسمن اسمه دواء و ذکره شفاء

راهنمای بیمار

خود مراقبتی پس از قطع عضو

کد محتوا: ۳۸۹

www.alzhra.mui.ac.ir

salamat@azh.mui.ac.ir

03136202008

مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س)